

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy-széna-utca sarkán
Papp F. utornaktára fölött, I. em.
Minden szerkesztési határidőnapokon délelőtt
10-11 óra között.
Bologna, Kester-utca 25. sz. a
holnap délután aláírható
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előzetési pénzek és hirdetések
bérmentesen de küldendők.
Írástól vissza nem tartanak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10-
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr
Nyit-tér-sora 10 kr.
Hirdetések és nyit-tér előre fizetett

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszuasói, kóhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szegedi kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: **KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.**

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube F. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Opatik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetés-irodájában.

27-ik szám.

Brassó, Kedd, márczius 6-án.

IV. évfolyam 1888.

Somssich Pál.

Még alig fedték be Ghyczy Kálmán sirbolyját; még alig száradtak fel a könyvek, melyeket halála fakasztott: már is egy másik, megrendítő haláleset hírére hozza a táviró: *Somssich Pál f. 5-én, reggel 8 órakor meghalt.*

Még csak néhány napja vidoran, ép egészségben vett részt a főrendiház tanácskozásában s ime, ma már nincs többé. Alig tíz napos a betegsége. Meghült. Tüdő- s bélygyulladását kapott s rövid szenvedés után meghalt. Január 25-én ünnepelte 77. születésnapját, február 25-én már nem hagyhatta el a szobát s márczius 5-én lelke már el is költözött egy jobb hazába. Államférfi volt a szó igazi értelmében. Politikai pályája a nyegyvennyolcz előtti időben kezdődik. Szakadatlanul tagja volt a képviselőháznak, csak 1883-ban nem vállalt mandátumot. Három éven át elnöke volt a háznak, szeretve, tisztelve az összes pártok által. A főrendiház reformja után a királyi kegy őt is a főrendiház tagjává nevezte ki s azóta szorgalmas tagja volt az országgyűlés e házának. Csak nemrég, az idei költségvetési vitában is részt vett, most pedig már elmult öröre.

Egyik legkiválóbb tagja volt a konzervatív ellenzéknek, kit minden tetteben lángoló hazaszeretet vezérelt. A nemzet gyászolni fogja Ghyczyvel együtt. Áldás emlékére!

Mibe került a vámháború nekünk s Romániának egy fél év alatt?

Kezünkben van Magyarország áruforgalmi statisztikája 1886. II-ik és 1887. I-ső feléről. Az előbbi felőleli 1882—1886. végéig is az adatok főösszegeit, a vámháború előtti és a vámháború utáni eredmények összehasonlítása céljából.

Ime, közlünk ezeknek alapján néhány hiteles adatot, a melyből kitűnik a következő állítások valósága, u. m.:

A vámháború ártott ugyan Magyarországnak is, egészben véve több mint 6 millió frt. veszteséget okozván fél évenként, a mennyiben t. i. az ország kereskedelmi mérlege ennyivel romlott és hanyatlott 1887. év I-ső felében, az előbbi évek fél évi eredményeivel szemben; — de ártott az aztán Romániának is, a mennyiben t. i. ezen, Magyarországhoz képest aránylag kis államnak kereskedelmi mérlege csupán csak velünk. — Magyarországgal szemben — tehát eltekintve teljesen Ausztriától, több, mint 5 millióval romlott ugyanazon idő alatt.

Magyarország ugyanis 1882—1886. években behozott a külföldről — s tehát Ausztriából is — összesen . . . 2,275 535,850 frt. értéket, kivitt . . . . . 2,112,377,189 „ „

Mutatkozik: 163,158,661 frt. behozatali többlet. Azaz: 10 fél év alatt összesen ennyivel adóztunk a külföldnek.

Ebből esik átlag véve egy félévre 16.315,866 forint.

Ezzel szemben 1887. év első felében, a midőn t. i. a fél évvel már azelőtt megkezdődött román vámháború teljes mértékben érezthette hatását, az összes behozatal volt . . . 205.820,399 frt, az összes kivitel „ . . . 182.831,894 „

Mutatkozik tehát: 22.988.505 frt. behozatali többlet.

Azaz: 6.672,639 frttal több, mint az azelőtti fél évben.

Pedig ezen idő alatt tudvalevőleg csakis Romániával szemben változott a kereskedelmi viszony lényegesebben.

Tehát önként következik, hogy lényeges befolyást kellett ennek is gyakorolni ezen eredményre.

De lássuk a Románia által csupán csak velünk szemben szenvedett kárt is forintokban kifejezve!

Románia behozatali többlete hazánkba, vagyis tőlünk huzott nyeresége volt 1882—1886. években összesen 53.934,890 frt.

Azaz: nem nagy dicsőségére akkori kereskedelmi és közlekedési politikáknak, még Romániának is adófizetői voltunk ezen évek alatt, fél évenként átlag véve, több mint 5 millió forinttal.

Ezzel szemben a mult 1887. évi I-ső fél évben Románia behozatala hozzánk volt 1.937,104 frt, kivitele tőlünk . . . . . 1.938,489 „

Mutatkozik tehát: 1,385 frt, több kivitel, vagyis rá nézve veszteség.

Azaz: most már nem hogy mi adóznánk neki évenként több mint 10 millió forinttal, hanem még ő fizet nekünk 2—3 ezer forintot évenként az általa igénybe vett több kivitelünkért.

Ezen kívül az áruforgalmi statisztika arra is megtanít, hogy a hazánk által szenvedett kereskedelmi veszteség aránylag leginkább sújtotta és sújtja az erdélyrészi határszéli ipart s kereskedelmet. Példaképpen csak három jellegző árunemet emelünk ki az áruforgalmi statisztika szerint 50 főcsoportba sorozott árunemek közül:

1. A közönséges gyapjuszöveteket, mint a mely különösen Brassó és Nagy-Szeben városokra és vidékeikre;

2. a fűrészelt faárukat puhafából, mely a háromszéki, csiki és törcsvárvidéki deszkásokra;

3. a közönséges cipőket és csizmákat, melyek Brassó és Kézdivásárhely város becsületes csizmadiáira nézve képeztek és képeznek kiválóan jellegző árukat.

Ezek közül 1882—1886. években, tehát nagyobb biztosság okáért egy vámháborús fél évet is beleszámítva, hazánk kivitt Romániába átlag véve fél évenként:

az 1-sőből . . . 939,257 frt,
a 2-dikből . . . 163,015 „
a 3-dikből . . . 162,465 „

összesen 1.264,737 frt. értékűt.

1887. év I-ső felében azonban:

az 1-sőből csakis 155,925 frt,
a 2-dikből „ 63,258 „
a 3-dikből „ 11,550 „

összesen 230,733 frt. értékűt.

A veszteség, vagyis hiány tehát fél évenként:

az 1-sőnél . . . 783,332 frt,
a 2-diknél . . . 99,787 „
a 3-diknél . . . 150,915 „

Összesen: 1.034,034 frt.

Hogy pedig az első helyen épen az említett határszéli iparosokat kellett hogy érje és sújtja, az már helyrajzi viszonyuknál és azon általán ismert körülménynél fogva is igen valószínű, sőt, több mint bizonyos, mely szerint ugyszólván csakis ők szoktak hazánkba azelőtt is állandó kereskedelmet folytatni Románia felé.

Sokan azt állítják azonban, hogy való ugyan, miszerint Romániába ennyivel kevesebbet vittek ki az erdélyi határszéli iparosok a vámháború miatt, de az ország belseje felé annál többet voltak képesek eladni, ugyannyira, hogy nemcsak nem ártott, de sőt használt is nekik a vámháború.

Az említett áruforgalmi statisztika azonban itt is biztos utmutatóul szolgál arra nézve,

hogy mennyire felelt meg ezen állítás legalább 1887. I-ső felében a valóságnak?

Ezen állítás ugyanis általában véve is igen sok bizonyítást igényel, a mint azt fennebb láttuk, mert az ország kereskedelmi mérlege nem hogy javult, de sőt még romlott is a vámháború második felévében több mint 6 millió forinttal fél évenként.

Már pedig, ha a vámháború miatt Romániából itthon rekedt iparczikkek és a kivan teli iparra felhasználhatlanul maradt munkaerő valóban az ország belseje felé áradt volna és ott nyert volna értékesítést és alkalmazást, akkor önként következik, hogy az évi kereskedelmi mérlegnek nálunk — földmivelő államban — javulnia kellett volna. Azaz sok olyan iparczikket ki kellett volna azoknak osztítani az országból, a mely azelőtt Ausztriából s általán véve nyugat felől hozatott be az országba.

Nemcsak általán véve nem javult a mérleg, de még a határszéli ipar jellegzésére példaképpen felhozott árunemekben sem felelt meg az eredmény 1887. I-ső felében a méltán táplált reményeknek és a méltán támasztható igényeknek.

1886. évben ugyanis a fél évi átlagos behozatal volt:

1. A gyapjuszövetből . . . 20.696,996 frt.
2. A fűrészelt puhafából . . . 1.346,257 „
3. A cipő- és csizmából . . . 3.046,681 „

Összesen: 25.089,934 frt.

Ezzel szemben 1887. év I-ső felében volt ugyancsak a behozatal:

Az 1-sőből . . . 20.306,160 frt,
a 2-dikből . . . 1.436,638 „
a 3-dikből . . . 3.243,800 „

Összesen: 24.986,598 frt,

a miből kifolyólag látható tehát, hogy csakis a gyapjuszövetek behozatala apadt 390,836 frttal; de még az is sokkal kevesebb, mint a mennyit az itthon rekedt áruknak fenn kimutatott 783,332 frt. értéke kiteszen. Míg ellenben a puhafánál és csizmánál nemhogy apadt volna az ország behozatala nyugat felől, de sőt inkább gyarapodott az; és pedig: a fűrészelt puhafánál 80,381 frttal, a cipőnél és csizmánál 197,119 frttal, nem kis bánatjára tehát a szegény deszkás székelyeknek és csizmadia polgártársainknak.

De másfelől azonban érdekes tanulságot és vigasztalást is merithetünk az áruforgalmi statisztika ezen — láthatólag — valóban le-
verő és kedvezőtlen adataiból.

Mindenekelőtt megtanulhatjuk azt, hogy ha volt valakinek oka panaszkodni az országgyűlésen az erdélyrészi határszéli iparnak a román vámháború miatt szenvedett vesztesége miatt, a mint azt tette pl. Steinacker Ö. képviselő ur a f. évi budget tárgyalásakor: akkor első sorban és különösen nem az u. n. „szász ipar“ ért kellett volna feljajdulnia — mert aránylag még az szenvedett legkevesebbet, legalább 1887. év I-ső felében, s a mint hiszszük és látni fogjuk, bizonyára későbbben is — hanem a fa- és bőriparosokat s kereskedőket kellett volna első helyen siratnia, mert ezek sokkal többet szenvedtek és szenvednek.

Továbbá az is kitészik, hogy az államnak még sokkal tovább kell menni az anyagi és erkölcsi támogatás terén, mint a mennyire ment, ha t. i. azt akarja, hogy a kezdet nehézségeivel és tőke hiányával ugyis eléggé küzdő határszéli ipar az ország belseje felé kezdjen terjeszkedni és tért foglalni, ugy az áruk elhelyezése, mint a feldolgozandó nyers-
termények beszerzése tekintetében.

Különösen a határszéli fa- és bőripar érdekében a közlekedési eszközök mielőbbi kiépítése és tökéletesítése s a vasuti szállítási díjnak általán véve még messzebb menő le szállítása mulhatlanul szükséges.

Fennebb láttuk, hogy félévenként még mindig közel 23 millió forint veszteséget tárt fel hazánk kereskedelmi mérlege a külfölddel szemben. Azaz több mint 40 millió forintot fizetünk iparunk hiánya és versenyképtelensége miatt a külföldnek évenként.

Ez azon összeg tehát, a melyet az ország okszerint áldozhat az ipar fejlesztése érdekében pl. vasutak és vízi utak építése, szállítási díj-kezdvezmény, adókezdvezmény stb. czimén. Inkább itthon adjuk ki ugyanis ezen összeget, minthogy a külföldre vándoroljon.

Végül azt is mutatja áruforgalmi statisztikánk, hogy tökéletesen igaza volt Matlekovits S. államtitkár urnak, midőn Steinacker ural szemben kifejezte, hogy a veszély ránk nézve korántsem olyan nagy, a mint azt ő festi. S legkevésbé sem olyan veszélyes pedig, mint Romániára nézve.

Mert ugyanis, ha végig tekintünk gondosan a statisztikán, látni fogjuk, hogy a román vámháboru folytán itthonn rekedő áruk és iparczikkek mind olyanok, a melyekben hazánk kereskedelmi mérlege még mindig behozatali többletet tüntet fel.

Nekünk tehát van a hová elhelyeznünk azt, a mi itthonn maradott és fog maradni.

De Romániában a vámháboru folytán mind csak olyan dolgok maradnak honn és szorulnak ki tőlünk, a melyekből ugyanis fölöslege van.

Mi a gyapjuszövetet, deszkát, léczet, zsin-delyt, csizmát, kötélverőmunkát, kalapot, kész bőroket, kovácsmunkát, stb. itthonn is tudjuk jó közlekedési politika mellett értékesíteni; de ő mit fog csinálni a sok állattal, gabonával, gyapjuval, kenderrel, stb. stb.?

Koldulni fog járnai azoknak bebocsátásáért államtól államhoz; vagy pedig kapitulál velünk szemben. Mert érdekében fog állani, hogy, ha nem is épen annyit és olyan föltételek mellett, a mint ő akarja és diktálja, de mégis csak innen is onnan, is valamit vegyünk át az ő fölösleges nyersterményéből is.

Legvégül megjegyezzük azt is, hogy az 1887. I-ső félévi statisztika még nem képes igazolni egyáltalában azon sokak által táplált vérmes reménységet, miszerint a román vámháboru folytán itthonn rekedő erdélyi határszéli iparczikkek a nagy magyar Alföldön és a Dunán át Szerbia, Bulgária stb. felé nyertek volna valami kárpótlást az elvesztett piac helyett.

Az itt szóba jöhető áruk kivitele ugyanis ezen irányba nem tüntet fel emelkedést azon idő alatt az előbbi évekkel szemben.

Nagy Gyula.

Belföld.

Brassó, márcz. 5. (Országgyűlés.) A képviselőház szombati ülésében befejezte a czukoradóról szóló törvényjavaslat föötti általános vitát, melyet a mérs. ellenzék szónoka, Beöthy Ákos nyitott meg, ki a törvényjavaslatot rossznak nyilvánította s főleg a prae-mium ellen foglalt állást.

Láng Lajos, figyelemmel hallgatott, s a kérdés alapos ismeretéről tanuskodó beszédében a javaslat védelmére kelt.

Miután Horánszky és Láng szavaikat magyarázták, Wekerle államtitkár emelt szót s az ellenzéki szónokokkal polemizálva, kimutatta, hogy sem az osztrák kincstárnak, sem a prae-miumok czimén nem fogunk többet fizetni a javaslat folytán, mint eddig, hanem a mi teheremelkedés lesz, az a magyar s nem az osztrák kincstár javára fog szolgálni.

Most elnök az ülést 5 percze felfüggesztvén, ennek eltelte után Hegedüs Sándor élt a zárszó jogával s igen talpraesett beszédben, meggyőzően czafolá az ellenzéki szónokok kifogásait. — Erre a ház, névszerinti szavazás nélkül javaslatot nagy többséggel részletes tárgyalásalapjául elfogadta.

Külpolitikai szemle.

Brassó, márcz. 5.

Kálnoky gróf külügyminiszternek Budapestre való utazásához a legkülönbözőbb kombinációkat fűzik. Pedig tény az, hogy semminemű fontosabb, a külpolitikára vonatkozó ügy nem nyert ez alkalommal eljöntést.

A politikai helyzet ma ép oly zavaros, mint eddig volt. Oroszország újabb ismét egy sürgető jegyzéket intézett a portához s ebben még egyszer felszólítja, jelentse ki törvénytellennek Coburg Ferdinánd herczeg Bulgária tartózkodását. — Nelidov a jegyzéket már át is adta a portának. Oroszország ez újabb jegyzékét Franciaország és Németország támogatják.

Ezalatt az orosz hadsereg intendaturája parancsot kapott, hogy siettesse a hadiszerek egybehozatalát. Számos szabadságot tiszt behivatott; másrészt az orosz kormány Londonban jelentékeny összeget becsátott az orosz külkereskedelem rendelkezésére, mi által a bank azon helyzetbe jut, hogy váltóit bevonja.

Az orosz kormány szócsöve, a brüsseli 'Nord' mind feltűnőbben viselkedik. Konstatálja, hogy a bolgár kérdésre vonatkozó tárgyalások elhúzódnak és hogy már maga az a tény, hogy még mindég folyamatban vannak, azt bizonyítja, hogy Anglia, Ausztria Magyarország és Olaszország vonakodását, az orosz javaslatokhoz való hozzájárulást illetleg, ok nélkül tekintik véglegesnek. Remélhető, hogy e három hatalom még nem mondta ki utolsó szavát, és hogy az esetre, ha az orosz kabinetől kért kiegészítő felvilágosításokat megkapják, a maguk részéről hozzájárulnak a javaslatokhoz, hogy Bulgáriában a törvényes állapot ismét helyreállítható legyen, a nélkül, hogy erőszakos eszközökhöz kelljen nyulni. Ehez Európa összes hatalmainak együttes eljárása elkerülhetetlenül szükséges. Ez az együttes eljárás, arról meg lehetnek győződve, semmiféle ellentállással sem fog találkozni. Coburg herczeg barátainak hangosan hirdetett öröme a fölött, hogy Oroszországnak a portánál tett lépését csak Franciaország és Németország támogatja, eléggé mutatja, mennyire félnek oly lépéstől, melyben nem csak két vagy három hatalom, hanem az összes hatalmak résztvennének. Hogy ily lépésnek ellenszegüljön, arra a bitorló kormány nem is gondolhatna.

Román lapszemle.

Szépen előszámolja a 'Tribuna', hogy hányan vannak közülök jelenleg perbefogva. A kitüntetett férfiak ezek: Doda generális, dr. Lukaciu Vazul, Diacovics Cornel, dr. Muresianu Aurél és Bobancu István. S mikor ennyi ember került hajba, Baritiu György a 76 éves veterán román író pennahegyére kapja Slaviciu Janost a 'Tribuna' főmunkatársát és elnevezi Don Quijottenak azért, mert néhány szebeni románhölgy Szlaviesra megharagudott.

Ennél még többet is mond Baritiu Szlavicsról pl. 1. Hogy a szebeni román társadalomba belökte a gyűlölet üszkét. 2. Hogy egy családért, kit Sz. ott gyűlöl, több családot kigunyolt. 3. Hogy a szebeni románok nem tudnak megbarátkozni a romániai s főleg a 'Helenamenhely' stílusával, melyet Szlavics ültetett át hozzánk. 4. Hogy bizonyos kihívás nem volt igaz.

Most már erre kell aztán felelni a Tribunában Baritiunak, a minék mi semmi hasznát nem vesszük. Csak annyit átunk az egészből, hogy Szebenben ugy áll most a román társadalmi élet, mint azt 1848 ban egy bareza ujfalusi elmés magyar atyafi a háza homlokára felírta volt, s a melyet ott ma is elolvashat, a ki önként bolondnak akarja magát előléptetni. A feliratban a betük ugyanis ugy össze-vissza vannak döntve, hogy az egész feliratot betüromoknak nevezhetnök; de nagy kinnal kibetűztük, ez jó ki belőlök: 'Mit olvasol bolond, a világ most így áll.'

Ez tökéletesen talál a szebeni román állapotokra, melyet ott a 'Tribuna' idézett elő. Felfordult világ van ott s hogy még nagyobb legyen a konfuzió, dül a sok áradozás Szlavics tollából az ottani állapotok még zavarosabbá tételére.

Válják egészségükre, de legyenek udvariasok a nők iránt s hagyják ki őket ama csunya tollharczából. Inkább politizáljanak. Inkább elhiszszük, mit a 'Tribuna' mond, hogy Popovics után Mocșaryt fogják a káránbeszi választókerületben képviselőül megválasztani. Oda adják szívesen a halasiak. Inkább elhiszszük hogy a magyar lapok idegesek lettek a Doda-Popovics komediától, a 'Nemzet'-tel együtt, hogy nem birunk a tribunistákkal szemben Román Miron érsek és Moldován Gergely vezetése alatt ellen-román pártot összetakolni, tehát, hogy ők, a tribunisták, ama 3 milliomos nagy párt. Mind ezt, még vadabb dolgokat is irhatnak, hiszen a papiros elég türelmes; csak ne hurcolják a saját nőik neveit csunya polémiájukba.

Csináltak egy okos dolgot mégis Szbenben a románok, t. i. román gazdasági együletet alapítottak, csak aztán legyenek emberei, hogy fenntartsák; mert nekünk ugy tetszik, hogy igen sokat markolnak egy idő óta az atyafiak. Mindenütt külön pénzintézet, külön gazdasági egylet, extra bál, dalárda s mit tudjuk, hogy mi minden kell 'román' az ég alatt... a papiros. Mert sokhoz kezdenek s betelik rajtok, hogy; a ki sokat markol, keveset fog. Legalább nem mond-

hatják, hogy üldözik őket ebben a névte' en országban. Már hogyan ne üldöznék, hát az az öt per mit tett? A mit ők vétettek, arról ők adjanak számot.

A mi mérsékelt ellenzékünk közlönye székelelelmességnek nevezte azt, hogy 11 ezer hold földet elfoglaltak volna a szomszédország területéből. Erre a 'Gaz.' azt jegyzi meg, hogy ez a székelelmesség elég jellemzőleg megfejt mindazon sok törvénytértést, a mit elkövetett idehaza is a magyar kormány az uralkodó elem előnyére és a nem magyar nemzetiségek hátrányára.

Azzal természetesen adós marad, hogy miből az az előny a magyarok részére s mi az a hátrány a mit ők szenvedni kénytelenek. De valjon nincs-e román és német lapoknak olyan előnyük, a mely tőlük mi irigyelhetnénk? Mentsen Isten, hogy irigyel tudnók azt a sok haszontalan szurkálódást, melyet magyar kormány, nemzet és államnyelv ellen mindennap elkövetnek.

Ez az igazi előnyük s eléggé jellemzi a hálát, melyet tanusitanak azért, hogy a magyar alkotmány jótélményeiben ők is részesednek. Pl. egy valaki megmagyarosítja nevét s ezért kigyót-békát kiabálnak arra a valakire. Ajánja azt azonnal a 'Gaz.' a besztercei szászok figyelmébe.

Csángókat akarnak telepíteni Hunyad vármegyében még pedig szörnyű nagy számban, t. i. 90 család. A telepítés célja: magyarosítás. De ez biabáló munka, az az a csángókat nem lehet megmagyarosítani. Világos, hogy nem lehet, mert ők igaz magyar vér, de ezért e telepítés mégis magyarosítás s káérette a csizmát szaggatni.

Még olyant is olvastunk közelebb a Gazetában hogy a székelelföldön is magyarosítunk. Hát akkor még csak a hold van hátra, hogy ott is magyarosítsunk. Agyarkodni minden nap, ez a fődolgo s a gyűlölet magától megjó.

Czenkalji.

A magyarság az erdélyi részekben.

— Kivonat dr. Jeckelfalussy József értekezéséből. — (Vége.)

Ellenkező példát szolgáltat a két Küküllőmegye, a hol az egész megyében található magyarságnak csak 5. illetleg 15%-ka lakik városokban s a magyarság szaporodása kedvezőbb volt a megyei átlagnál, sőt mindkettőben az o'áhok szaporodását is felülmuta. Helyesen következteti ebből az értekező, hogy Erdélyben a magyarság lassubb szaporodásának egyik oka az, hogy a magyarok tekintélyes része (16.05%) városokban lakik s a városok népnövekedése jóval kedvezőtlenebb a vidéki népség növekedésénél.

A másik ok a Székelyföld népességének gyengébb szaporodásában rejlik. Valamennyi erdélyrészi megye közt Csikmegye mutat fel leggyengébb szaporodást s a négy székelely megye közül határozottan kedvező kivételt az egy Maros-Torda képez, csakhogy ez már nem oly tulnyomólag magyar megye, mint a többi három. Minthogy nem a születési, hanem a házajlozási arány kedvezőtlen a Székelyföldön, önként támad itt a kérdés, hogy mily betegségek s mily halálok idézik elő különösen a Székelyföld magas házajlozási arányát.

Feleletet erre, és pedig nagyon tanulságos feleletet a belügyminiszterium közegészségügyi jelentései adnak.

A két nagy magyar megye, Csik és Háromszék, gyenge szaporodását határozottan a fertőző betegségek nagymérvű pusztításának kell tulajdonitanunk. Különösen az előbbiben oly nagy pusztítást visz véghez, hogy átlag évenként a népességnek 0.52%-a halt el járványosan duló hevenyragályos betegségben; de Háromszék megyében is a népességnek 0.26%-a halt el ily járványokban, míg az utána járvány által leginkább látogatót Hunyad-megyében is csak 0.16%-a. A fertőző betegségek közül Csik és Háromszék-megyében a ronsoló toroklob és a himlő pusztított járványosan.

Csikban a ronsoló toroklob azon községekben, hol járványosan lépett fel, közel két ezer gyermeket ragadott el, de ha a szörványos eseteket is számba vesszük, ugy e megyében 1881—1885-ig összesen 3,997 lélek halt el ronsoló toroklobban, vagyis a népességnek évenként 0.72%-a, ugy hogy ha Csikban — nem is számítva a többi járványokat — csak az egy ronsoló toroklob nem pusztított volna, az évi átlagos népszaporodás 0.55% helyett 1.27%-ra rugott volna, vagyis a legkedvezőbb megyék közé tartozott volna Erdélyben.

Ez adatok komoly figyelmeztetést tartalmaznak. Ha a magyarságnak különben sem kedvező számarányát fenn akarjuk tartani, első és legfőbb teendő a Székelyföldön és különösen Csik-megyében befészkelődött járványokat erélyes intézkedésekkel gyökeresen

kiírtani. Itt kivételes egészségügyi intézkedésekre van szükség, mert valóban nagy indolencia keliene hozzá, ha visszariadnánk egy kis áldozattól s összetett kezeléssel néznők, midőn egy kis buzgósággal évenként meg menthetnének körülbelül ezer magyart ama veszélyes ponton, a magyarság előőrsén. — De szükséges magjavítani az egészségügyi viszonyokat az erdélyi városokban is, a melyeket a természet kedvező fekvéssel és jó levegővel áldott meg s a jó ivóvizet is könnyen hozzáférhetővé tette számukra.

A leghasznosabb kiadás, a legjobban kamatozó befektetés kétségkívül az, melyet egy város közegészségügyének előmozdítására fordít. Erdély városai részéről ilyenmő kiadás még hazafias cselekedet is volna, mert a magyarság számarányának megerősítésére szolgálna, a mire az előadottak szerint nagy szükség van.

Hogy a ma mutatkozó kedvezőtlen népnövekedési irányzatot nem általános, hanem csak egyes lokális bajok okozzák, ez ha nem is vigasztaló a multra nézve, de biztató a jövőre. Néhány járvány gyökeres elfojtása ma már nem tartozik a lehetetlenségek közé s csak erre van szükség, hogy a magyarság, erőteljes szaporodásával is hozzájáruljon természetes súlyának fentartásához, melyet politikai multjában, kultúrában s nagyobb vagyonságban eddig is birt s mai napság is bír.

Helyi és vidéki hírek.

Tárczarovatunk lapunk mai számából tárgyhalmaz miatt kimaradt.

Időjárás. Nem akar tavaszodni. Mintha csak most mennénk a télbe, olyan hideg időjárás van. — Hideg, csunya szél hordja a havat, úgy hogy inkább deczemberben képzelné magát az ember, mint márcziusba. Pedig hát majd öt hónapja már a télnek. Elég volna a jóból.

Kitüntetés. Dr. Fabritius József városi főorvos az egészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a koronás érdem-keresztet nyerte.

Gyűlés. A „Brassói kereskedelmi és iparegyesület” választmánya Kedden este 7 órakor az egyet helyiségében rendes ülést tart.

Jó hír. Maurer Mihály orsz. képviselő ur biztató hirrel örvendeztette meg a mi lábbeli iparosainkat. — Ugyanis a kereskedelmi és iparegyesület őt kérte fel a brassói lábbeli iparosok érdekeiben a miniszterelnökhez intézett kérvénye átnyújtására. A képviselő ur szives volt, a kérvényt személyesen átnyújtani s illetékes helyen iparosaink érdekében kellő lépéseket tenni. Ennek eredménye egyelőre már az, hogy a miniszterelnök ur azon felhívással tette át a kérvényt a kereskedelmi miniszteriumhoz, adjon sürgős javaslatot az iránt, miképen lehetne a brassói lábbeli iparosokan segíteni. Ez történt ez irányban, míg más irányban gróf Bethlen András főispáa ur tett hathatós lépéseket a honvédelmi s közös hadügyi minisztereknél. Csak nem kell csüggedni. A míg ily támogatói vannak az ügynek s iparosainknak, nincs ok csüggedésre!

E. M. K. E. Van szerencsénk ezennel az E. M. K. E. brassómezei fiókegyet választmányának választott és virilis tagjait tisztelettel meghívni a választmányának f. hó 9-én, pénteken, d. u. 2 órakor a kaszinó helyiségében tartandó ülésére. Targyak: A vasúti altiszti kar átírása. — Titkári jelentés. 1885/6. pénztárvizsgálat ügye. — Márcz. 15-iki bizottság meghívója. Szinügyi bizottság netaláni jelentése. — Egy vál. tag választása (Szabó Incze elhalt tag helyébe.) — A gyűlésig netalán még beérkező tárgyak. — Brassó, 1888. márczius hó 1-én Koós Ferencz elnök; Sztérényi József jegyző.

Márczius 15. A brassómezei állandó márczius 15-iki bizottság holnap, szerdán, este 6 órakor, a kaszinó könyvtár helyiségében teljes ülést tart, melyre a bizottság t. tagjai ezennel tisztelettel meghívottak s annál is inkább nagyszámu megjelenésre kéretnek, minthogy az ünnepély előtt ez az utolsó ülés leend. — Brassó, 1888. márczius 1-én. Koós Ferencz b. elnök, Sztérényi József b. titkár.

A tanári kör felolvasása. Oly nagy számu diszes közönsége még nem volt a felolvasásoknak, mint vasárnap. A terem zsufolásig telve volt diszes közönséggel, úgy hogy a későn jött nők is kénytelenek voltak állani, míg mások épenséggel ki is szorultak. Felolvasó Orbán Ferencz közepkereskedelmi és ipariszkolai igazgató volt, a ki a fényűzésről tartott érdekes, vonzó felolvasást, melyről azért nem is írunk e helyen bővebben, mert a t. olvasóknak alkalmuk lesz önmaguknak ítéletet alkotni róla, a mennyiben lapunk tárczarovatában közlendjük azt. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a felolvasó dus tapsokban részesült úgy fel-, mint leléptekor, jelölül egyrészt a személye iránti rokonszenvenek, másrészt pedig az aratott tetszésnek.

Magyar színészet Brassóban. Geröffy Andor színigazgató Brassóba szándékszik jönni, hogy márczius 11-én megkezdje előadásait „Czigánybáró”-val. Geröffy Andor egyike a legjelesebb vidéki színigazgatóknak, ki a mult őszi közönségünk rokonszenvét nyerte meg s a ki ismét helyreállította a magyar színészet reputációját Brassóban. Habár nem tartjuk alkalmasnak az időt — s ezt nyíltan ki kell jelentenünk — most szini előadásokra Brassóban, mindazonáltal, ha Geröffy Andor színigazgató számolt a helyi viszonyokkal s idejőn, készséggel ajánljuk őt a t. közönség szives pártfogásába, egyrészt jó hírnevével, másrészt azon jó benyomásnál fogva, melyet Brassóban hátra hagyott s viszont mert jó társulattal bír. A társulat titkára, Mátray, városunkban van, 12 előadásra szóló bérlet gyűjtésére: ajánljuk a t. közönség szives pártfogásába.

A protestáns nőegylet választmánya ülést tartott vasárnap, megbeszélve a márczius 15-iki nemzeti ünnepélyen való részvétét. Lelkes honleányaink nem maradnak távol onnan, hol hazafias cselekedetről van szó.

A városi zenekar a bérlehangversenyek második sorozatának elsejét vasárnap este tartotta meg a Nr. 1. termében szép számu válogatott közönség előtt. A 12 számból álló műsor elég érdekesen s változatosan volt összeállítva. Legnagyobb része ez alkalommal a könnyű tánczeneének volt, mil a közönség. jó részt az elmult farsang benyomása alatt, hálásan fogadott. A zenekar többi, ismertebb repertoire-darabja: a Tellynity, Liszt rhapsodia, stb. a szokott művészi előadás mellett ez este sem tévesztette el hatását. — A Bach W. F.-féle variációkban, melyek mos! első alkalommal adattak elő, a két szolista kiérdemelt sikert aratott. Elismerésre méltó buzgóságról tanuskodik, hogy a 12 számból álló műsornak szinte fele nj darabokból állt. A következő hangversenyek műsora mindig megelőzőleg a közönség közreműködésével állapítatik meg. Jövő hangverseny vasárnap 11-én, este 8 órakor.

Csárdás a románok között. F. hó 1-én szép kis ünnepély volt Tatrangon. A rendezők az ottani műveltebb románok voltak, a kik meghívták multságukra a tatrangi magyar értelmiséget is. El is mentek ezek s a szó legszorosabb értelmében meg voltak lepelve azon udvarias, szívelyes és előzékeny fogadástól s figyelemről, melyben a románok őket részesítették. A románok úgy járták a csárdást a magyar s román menyecskékkal, akár csak Debreczenben lettek volna. A magyarok kitűnően érezték magukat a románok közt s csak várnak az alkalomra, hogy a testvéri szeretet ezen őszinte nyilvánulását hasonló őszinteséggel viszonozzák. Valóban örvendetes tünevény, ha két testvér nemzetiség gyermekei megértik egymást. Miért nem lehet ez nálunk is így?

Postamesteri állomás üresedett meg Prázmáron. Pályázatok 3 hét alatt a szebeni posta-igazgatóságához intézendők.

Felolvasás Az iparos iljak együletében szerdán eete Biró Sándor vezértanító fog felolvasni: A hazaszeretet tekintettel a magyar iparos ifju-ra ezimen. Ajánljuk e felolvasást különösen az iparos közönség figyelmébe.

Théaestély. A polgári kör vasárnap theaestélyéről szóló tudósítás tárgyhalmaz miatt mai számunkból kiszorult.

Gróf Séchenyi Pál kereskedelmi miniszter ismét fölépült hosszas betegségéből s megkezdte hivatalos működését.

A német trónörökös betegségében semminemű változás nem állott be. Testiereje folyton gyarapszik; a nap legnagyobb részét az erkélyen tölti.

A szebeni magyarság életrealóságáról ad bizonyítékot az ottani „egyesült magyar polgári kör és olvasó-egylet” 1887. évi most megjelent évkönyve. A fiatal együletnek van 291 tagja; vagyona 1887. végével 5961 frt. 92 kr, és ezenkívül tekintélyes könyvtára, mely egymagában szép vagyont képvisel. Az ottani magyarság helyzetére gyönyörű fényt vet azon körülmény, hogy az egylet belépti díjas, tudományos, népszerű felolvasásokat volt képes az idén rendezni, melyek 110 frt tiszta jövedelmet is hajtottak Valóban lélekemelő látvány, miképen gyarapodik erősödik az ottani, csekély magyarság. Mindenesetre főérdeme ez, a derék tisztikarnak és választmányának. A derék tisztikar következő: Zagoni Gábor elnök, Szalay Ferencz a'elnök, Erdélyszky Mihály titkár, Rosenblum József pénztáros és Székely Károly gazda. Megédemlik, hogy itt külön is kiemeljük őket.

Az erdélyi irodalmi társulat megalakítását monddotta ki Kolozsyárt a szombaton tartott értekezlet. Helyesen!

Eltemetett két falut Schweizban a lavina. Az egyik, Selma 80 lakossal, a másik Kanola 40 házzal. A lakosság szerencsésen elmenekült.

Vasuti szerencsétlenség történt f. hó 4-én éjjel a hófúvások következtében Hatvan és Tuza közt. Több utas életveszélyesen megsebesült.

Az „Ifju Erdély,” Sándor József E. M. K. E. titkár ezen kitűnő szaklapjának megjelent 3. száma is ép oly gazdag tartalommal, mint az eddigiek mind. Élén ugyanazon cikk, mely lapunk mai számának élén van, kitűnő munkatársunk, Nagy Gyula kir. erdőfelügyelőtől. A lap őszinte elismerés hangján emlékszik meg a brassói polgári kereskedelmi testületről s hoz szerkesztőnk tollából egy cikket két szakiskolánkról. Ezen szaklapnak — mely az egyedüli Erdélyben — nem volna szabad hiányoznia egyetlen magyar kereskedő s iparos házából. Ára egész évre 2 frt 40 kr. Előfizetéseket számára lapunk kiadóhivatala is elfogad.

Helyreigazítás. Lapunk mult száma hirrovatának »Brahms—Grieg estély» című közleményében három bosszantó sajtóhiba fordul elő: ugyanis a második sorban válogatott helyett áll: változatos; a 17. sorban hangulatu helyett áll: hangzatu s az utolsó előtti sorban áll classikus helyett elamikus, mit ezennel helyreigazítunk.

Hagok a közönség köréből. A t. szerkesztőség megkéretik a következő közleményt közzé tenni: »Nyolcz évvel ezelőtt egy borzasztó hideg időben alsó végtagjaimban bajom lett. A lábaim egészen föl a térdéig megmeredtek, s úgy tetszett, mintha talpaim mindig jégben állanának. Körülbelül 15 orvos által lettem gyógyítva, fürdőket próbáltam, bedörzsöléseket, villanyozást, természetes gyógyintézeteket, de eredmény nélkül. A meredség a lábokban megmaradt. Testem vastag és egészen kemény s alig van székem. Elkezdtem tehát az ön Warner féle Safe-Cureját venni, s most, miután körülbelül 10 üveggei vettem, nyíltan be kell vallanom, hogy az ön gyógyszerere nekem igen nagy szolgálatokat tett. Nert szörnyű bajomhoz még egy időnkinti reszketés is jött s nyelvjáramos érthetetlen lett. Mindez az ön gyógyszerere által egészen eltűnt s nyelvjáramos ismét teljesen rendes lett. Azon meggyőződésben vagyok, hogy az ön Warner-fele Safe-Careje egy kitűnő gyógyszer, melyet én mindenkinek melegen ajánlhatom. Standke Ágost, Berlinben, 26. Veteranenstrasse. Eladás és szétküldés csak gyógyszerárak által. Ara 2 frt 80 kr. Raktár: Goos J. Klein V. Schuster K. L.-nél Brassóban. Főraktár: Einhorn gyógyszerésznél (Fanta M.) Prágában.

Közgazdaság.

„Albina” takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe.

1888. február havi forgalmi kimutatása.

Bevétel:

Pénzkészlet 1888. jan. 31-én	14.584	frt 63	kr.
Takarékbetét	71.127	” 25	”
Beváltott váltók	81.941	” 38	”
Nyílt hitelek	40.302	” 79	”
Termény-kölcsönök	3.436	” 25	”
Érték- és más kölcsönök	2.223	” 26	”
Ércpénzek	6.079	” 02	”
Kamatok s provisiók	3.828	” 75	”
Megbízások	168	” 51	”
Különfélék	5.769	” 56	”
Összesen	229.209	frt 40	kr.

Kiadás:

Takarékbetétek	84.437	frt 10	kr.
Leszámitolt váltók	120.793	” 80	”
Nyílt hitelek	10.365	” 66	”
Termény-kölcsönök	5.310	” 35	”
Érték- s más kölcsönök	5.522	” —	”
Ércpénzek	4.302	” 86	”
Kamatok és provisiók	118	” 79	”
Megbízások	187	” 28	”
Különfélék	9.380	” 23	”
Költségek és fizetések	759	” 80	”
Pénzkészlet 1887. febr. 29-én	24.302	” 88	”
Összesen	229.209	frt 40	kr.

Bologa V. s. k., Pstrscu N. P. s. k., Gamulea V. s. k.
bankfiókvezér segéd. könyvelő.

A szerkesztő postája.

Szakadát. Rendhen van, csak tévedés lehetett.
Apáca. Kegyed nagy tévedésben van. A tudvalévő közlemény gyűlési referáda volt Különben ment magánlevél.

Kolozsvár. E hó 12-én személyesen elintézhettük Kolozsvárt.

Táviratok.

Budapest, márcz. 5. (A „Brassó” eredeti távirata.) Somssich Pál főrendiházi tag ma reggel 8 órakor meghalt.

Bukarest, márcz. 5. (A „Brassó” eredeti távirata.) A miniszterium beadta lemodását. A király tanácskozáásra hívta meg Ghika herceget, a szenatus elnökét.

Brassói piaczi árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1888. márcz. hó. -án			
Román papirpénz à 20 frankos	8.48	vétel	8.50
ezüstpénz à 20	8.42	”	8.46
Napoleonár (aranypénz)	10.01	”	10.03
Török lira	11.33	”	11.35
Arany	5.90	”	5.93
Orosz papirrubel	101.—	”	102.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Sztérényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Ügyvédi irodában

a vidéken

Brassó megyében jó irással bíró fiatal ember alkalmazást nyer.

Jelentkezők forduljanak a „Brassó” szerkesztőségéhez akár személyesen, akár írásban.

Szám 4-1888.-közgy. (98) 1-3.

Hirdetmény.

Szab. kir. Erzsébetváros közönsége három kövü liztelő gőzmalma kezelése folyó év június hó 1-ső napjától egy évre kiadatik — gépészi oklevéllel ellátott ajánlatok Erzsébetváros polgármesteréhez címelve folyó évi márcziu hó 20-áig beküldendők.

Szab. kir. Erzsébetváros képviselőtestületének, 1888. év február hó 23-án tartott üléséből.

Gajzágó, Leugyel Márton, aljegyző, polgármester.

Klusch Márton

VIZSGAZOTT ÁCS (Bolonya kút-utcza 288 sz.)

ajánlszik a t. építész s építő vállalkozó, valamint építeni akaró uraknak mindennemű ács munkák pontos s gyors elkészítésére.

(106) 1-2.

Szám 2265-1888.

Hirdetmény.

A városi vízvezetékek és kutak gondozásának kiadására — egy évi átlagár mellett — 1888. évi május hó 1-től — 1891. évi április hó utolsó napjáig, terjedő időre 1888. évi márczius hó 9-ére, Péntekre, versenytárgyalás tüzetik ki.

Az eddigi évi átlagfizetés 2800 o. é. frt. volt.

A versenytárgyalási feltételek a tárgyalásnál egész terjedelmükben fel fognak olvastatni, de azon időig a városi gazdasági hivatalnál is betekintheők.

Ezen munkák átvételének ajánlására s tényleges átvételére csak szak-szerűleg alkalmas egyének, vagy pedig oly vállalkozók bocsáttatnak, kik ezen munkák

eszközlésére szakértő egyéneket alkalmaznak.

Ennélfogva tartoznak a vállalkozni kívánók a szakértelem bebizonyítására erre vonatkozó okmányaikat az ajánlathoz csatolni. —

Ezeknél fogva vállalkozni óhajtók sziveskedjenek írásbeli, lepecsételt ajánlataikat, ellátva azon összegnek megfelelő 5%-ával, mint bántpénzzel, melyet ők egy-évi állagfizetés gyanánt követelnek

1888. évi márczius hó 9-iki délelőtti 12 óráig.

Brassó város Tekintetes polgármestere, Brennerberg Ferencz urnál benyújtani.

Az ajánlatoknak azon határozott kijelentést is kell tartalmazniok, hogy ajánlattevők a pályázati- és szerződési feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik.

Ugyanaznap délutáni 3 órakor fog az ajánlatok felbontása a városi gazdasági hivatal helyiségében eszközöltetni.

Brassó, 1888. február 25-én.

(100) 1-2. A városi tanács.

Ad 80./1888. számhoz

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lukács Regina végrehajtatónak Kiss Mihály végrehajtást szenvedő elleni 29 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a brassói határon fekvő a brassói 1143. számú telekjegyzőkönyvben A + alatt foglalt, 1944. helyrajzi számú ingatlanra az árverést 720 frthan ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1888. évi márczius hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törv.-szék tlkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át végrehajtható és képviselője kivételével készpénzben, vagy 1881. évi LX. törvényzcikk 4. §-ában jelzett árfolyammal számított és : z 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1888. január hó 5.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága: (110) 1-1 Kovács, egyes bíró.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Anatherin szájvíze. 40 év óta a legkedveltebb száj- és fogkonzerváló szer. Meggátolja a fogkő lerakódását, eltávolítja a száj szagát, felfrissíti a foghúst s elejét veszi a fogfájásnak. Ára: a nagy palackoknak frt 1.40, a kisebbnek 1 frt, a legkisebbnek 50 kr.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Anatherin fogpasztája üvegtégelyekben. Elismert szer a fogak tisztántartására, a száj felfrissítésére és konzerválására. — Ára 1 frt 22 kr.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Aromatikus fogpasztája, nagyon kedvelt a kellemesen habzó fogszappanok barátai előtt. Kitünő fogtisztító szer. — Ára 35 kr.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Fogpora, a fogport kedvelők közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, melytől a fogak ragyogó fehér színt nyerne — Ára 63 kr.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Fogtömője (Plombe), melylyel a használati utasítás szerint bárki önmaga tömőszülheti ki odvas fogait. — Ára 1 frt.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Nővenyszappana, a legkitünőbb pipere- és gyógyszappan, mindenféle bőrkütes és foltok ellen. — Ára 30 kr.	

Kapható minden gyógyszerárban, illatszertárban és főmobb üzletben. (67-16)

Előnyő alkalmi bevásárlás

KOVÁSZNAI és KERESZTESY

női divattermükben (71) 6-*

BRASSÓ — FÖTÉR.

Menyasszonyi, séta- és házi ruhák (toilettek) a legújabb divat szerint készülnek. — Továbbá a raktár egy részét tartalmazó női divat gyapju és selyem ruhaszövetek fekete és minden színben, posztómaradékok, mosó satin és cretonok, ugyszintén női- és gyermek-felöltők, esőköpenyek és mantillek a tavaszi uj bevásárlás tolytán előnyös áron adatkak el.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Ugyanott egy gyakornok fölvéttetik.

Vérszegényeknek!!

VASAS PEPTON-CONSERVUM

mely daczára annak, hogy dúsán tartalmazza a határos anyagokat, jóízű s rendkívül erősítő csemegét képez. Ajánlatik: a sápkór, a vérszegénység, migrain, rossz emésztés, álmatlanság, lankadság és ideges izgatottság ellen.

Naponta 2 darab veendő
Egy doboz ára 90 kr.

Vasas Phosphor-Pastilla.

Rendkívül erősítő, kellemes ízű cukorka — angoikóros, görvéyes, vérszegény s általában gyenge gyermekeknél: az idegesség, hágyadtág, álmatlanság, izzadás, valamint hangrészgöres esetében.

Naponta 2 darab adatik be.

Egy kis doboz ára 10 pastillával 50 kr — Nagy doboz 20 pastillával 90 kr.

Kapható gyógyszerárakban és a feltalálónál: **Hazslinszky Károly** gyógyszerész, Budapest, VIII., Sándor tér 3. sz.

Kísérletezések kitünő eredménnyel tettek dr. Bókay János, dr. Torday Ferencz egyet. m.-tanár urak által és több gyógyintézetben, melyekről általános elismerő bizonyítványok állittattak ki. Ezen gyógyszerek hivatalosan megvizsgáltattak és védjeggyel állittattak el. [89] 3-8

DRESSNANDT J. EDE

órás és optikus
Brassóban, klastrom-utcza 2. szám alatt
(a rom. kath. templom közelében)

ajánlja jól berendezett raktárát, ugymint: arany és ezüst svájci zseborát, inga, keret-, schwarzwaldi mindenmimű óráit, továbbá óralánézat, zeneműveket és nagy választékban álló optikai tárgyakat a legolcsóbb árakban.

Minden javítások és megrendelések lelkiismeretes jótállás mellett pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Olyan tárgy, mely a megrendelőnek kedvére nincs, veaszteség nélküli készséggel visszavéttetik.

Minden e szakba tartozó vétel vagy csere a legelőnyösebben teljesittetik.

Háziasszonyok figyelmébe!

[36] 8-15

Minden magyar háztartásban divattá vált már

a Lenck-kávé

használata,

s nemcsak azért mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében fölülmulja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

Lenck-kávé kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben, s a hol még nem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje, mint magyar ipartermék.

Mintákat ingyen s bérmentve küld LENCK S. soproni gyára.

A gyár képviselője Brassóban: **Hedwig János** ur.